

Corona-maatregelen voor laboratoria

05-08-2020, V5.0

Basisregels voor het werken op het laboratorium (en facilitaire/opslagruimtes):

(De overheidsrichtlijnen m.b.t. de crisis zijn leidend, deze worden geacht bekend te zijn en zijn aan verandering onderhevig. Iedereen dient zich hieraan te houden.)

- Blijf thuis als je klachten hebt en neem contact op met je leidinggevende. Neem bij twijfel contact op met de bedrijfsarts.
- Houd 1,5 meter afstand van elkaar.
- Hanteer de standaard hygiënemaatregelen;
 - Was je handen regelmatig met water en zeep
 - Hoest en nies in de binnenkant van je elleboog
 - Gebruik papieren zakdoekjes
 - Geen handen schudden
- Werk zoveel mogelijk in vaste teams.
- Werk zoveel mogelijk in het zelfde laboratorium.
- Gebruik zoveel mogelijk een labjas op naam of disposable labjassen, dus liefst geen gezamenlijk gebruik van labjassen.
- Na de werkzaamheden worden apparaten (w.o. ook pipetten) en werkoppervlakken schoon gemaakt (op basis van advies van FCC/Veiligheid); denk daarbij ook aan de voorruit van biologische veiligheidskasten.
- Voorbereiden en uitwerken/analyseren van de experimenten wordt zoveel als mogelijk thuis gedaan.
- Spreek elkaar aan bij het niet nakomen van de afgesproken maatregelen. Indien nodig, neem contact op met de ruimtebeheerder of leidinggevende.

Laboratorium-specifieke maatregelen om te kunnen voldoen aan 1,5 m afstand.

Gezien de diversiteit aan laboratoria (hierbij behoren ook de voorraad- en facilitaire ruimtes) binnen het RIVM is het onmogelijk generieke maatregelen op te stellen, m.a.w. maatwerk is vereist. Dit betekent dat ieder centrum maatregelen neemt die van toepassing zijn op haar laboratoria. Bij gedeelde labs (die gebruikt worden door meerdere centra) zullen de maatregelen onderling afgestemd moeten worden.

Algemeen

- Maak onderscheid tussen kritische (en daarmee mogelijk samenhangende drukke werkzaamheden) en niet-kritische werkzaamheden. Gezien het feit dat kritische processen prioriteit hebben en in voorkomende gevallen alternatieve maatregelen (zie verder) kunnen worden getroffen.
- De ruimtebeheerder is verantwoordelijk voor het (mede) bepalen en doorvoeren van de maatregelen per lab-ruimte, eindverantwoordelijk is het centrumhoofd.
- Stel de specifieke maatregelen per labruimte vast. Harmoniseer daarbij tussen centra zoveel als mogelijk.
- Bepaal per ruimte en o.b.v. de vastgestelde maatregelen het maximaal aantal personen dat tegelijkertijd op het lab aanwezig mag zijn. Houd er ook rekening mee dat men op 1,5 m moet kunnen passeren.

- Communiceer de genomen maatregelen duidelijk, door informatie op de buitenkant van de deur(en) van het laboratorium, een informatiefolder en/of email voor gebruikers van het laboratorium en voor onderhoudsmonteurs.

Voorbeelden van te nemen maatregelen

(n.b. dit zijn voorbeelden van te nemen maatregelen, ze zijn ook niet op alle (typen) laboratoria bij het RIVM van toepassing, naast deze voorbeelden kunnen ook andere maatregelen getroffen worden waarbij een 1,5 m afstand gewaarborgd is.)

- Bepaal een verplichte looproute zodat 1,5 meter afstand gewaarborgd is. Geef deze looproute aan op de buitenkant van de toegangsdeur. Indien de deur (bij twee toegangsdeuren) enkel gebruikt wordt voor het verlaten van het lab geeft dit dan ook aan de buitenkant aan.
- Plaats niet gebouw gebonden apparaten/flowkasten zodanig dat de afstand tussen de apparaten/flowkasten tenminste 1,5 meter bedraagt.
- Maak afspraken ten aanzien van vaste werkplekken en het gebruik per medewerker bv dezelfde flowkast, centrifuge etc.
- Werk alleen achter een flowkast (ook als deze voor 2 werkplekken is ontworpen).
- Het introduceren van een reserveringssysteem zodat per tijdseenheid niet meer dan het bepaalde maximaal aantal medewerkers in het lab aanwezig is.
- Werk in ploegendiensten. Indien de werkzaamheden dit toelaten kunnen dit overlappende diensten zijn. Mochten de werkuren buiten de reguliere openingsuren van het RIVM vallen dient het ventilatiesysteem van de laboratoria gedurende deze werkuren ingeschakeld te zijn.
- Maak gebruik van schuifjes op de deur zodat duidelijk is hoeveel mensen er aanwezig zijn. Zeker in ruimtes met sluizen is dit aan te bevelen

Maatregelen om veilig binnen 1,5m van elkaar te kunnen werken

Plexiglasschermen

In labruimtes waar kritische werkzaamheden worden uitgevoerd en bovengenoemde maatregelen geen oplossing bieden om 1,5 meter afstand te houden is geïnventariseerd waar plexiglasschermen wel een oplossing kunnen zijn. Het gaat hierbij om labtafelschermen en schermen tussen labkasten, waardoor mensen binnen 1,5m veilig naast elkaar kunnen werken. Daarnaast worden een aantal verplaatsbare, op maat gemaakte, schermen gemaakt die dwars voor een biohazard-kast geplaatst kunnen worden. Hierdoor kunnen twee personen in 1 kast werken. Deze schermen zijn bedoeld om in piekmomenten ingezet te worden. De voorkeur blijft om met slechts 1 persoon tegelijk in een kast te werken.

Mondneusmaskers en gelaatsschermen

Zowel gelaatsschermen als mondneusmaskers kunnen worden gebruikt in uitzonderlijke gevallen waarbij medewerkers binnen 1,5m van elkaar moeten werken. Denk hierbij aan het inwerken van een collega of het samen moeten uitvoeren van een test. Dit geldt ook voor niet-kritische labwerkzaamheden. Het is van groot belang te realiseren dat de gelaatsschermen en 'gewone' mondneusmaskers de neus en de mond niet volledig afschermen en daarom dus ook **geen volledige bescherming** bieden. Het idee is dat met name de blootstelling aan direct uitgestoten druppels door bijvoorbeeld praten, hoesten, niezen vermindert. Vervolgens kunnen eventuele aerosolen zich verspreiden, ook buiten het gelaatsscherm/mondmasker.

De keuze voor een mondneusmasker of (en welk) gelaatsscherm mag door de medewerker zelf bepaald worden. Er zijn twee modellen gelaatsschermen beschikbaar en te verkrijgen via labbeheer IDS/Z&O. Mondneusmaskers kunnen via de labbeheerder van IDS worden verkregen. Een protocol voor het gebruik van gelaatsschermen/mondneusmaskers is beschikbaar. Voor achtergrondinformatie zie: <https://www.rivm.nl/documenten/covid-19-toepassing-mondneusmakers-openbare-ruimten>

Passeren

In sommige situaties kan het lastig zijn voor iemand om kort zijn werkzaamheden te stoppen zodat iemand anders kan passeren. Dit komt met name voor wanneer mensen in lufkasten / biohazardkasten werken. Ook kan passeren in kleine labs soms lastig zijn. Afgesproken is dat passeren in dergelijke situaties mag, met inachtneming van de volgende procedure:

- a. Geef aan dat je wil passeren
- b. Loop door
- c. Probeer zoveel mogelijk afstand te houden
- d. Praat niet tijdens het passeren
- e. Passeer als het kan ruggelings

Milde klachten

Indien iemand milde klachten die bij COVID-19 passen (zie rijksoverheid.nl) heeft, dan meldt hij/zij dit aan de leidinggevende. Iedereen blijft met dergelijke klachten thuis en men kan zich laten testen. Leidinggevende kan aangeven dat het wenselijk is dat iemand zich laat testen of zelfs dat het noodzakelijk wordt geacht bv indien de persoon werkzaam is in een kritisch proces. De medewerker kan ervoor kiezen om het testen zelf te regelen door contact op te nemen met de GGD, maar men kan het ook via de bedrijfsarts regelen. Indien de test negatief is, mag de medewerker gewoon naar het werk komen, waar men zich aan de voor iedereen geldende maatregelen moet houden. Indien iemand vermoedt dat hij/zij hooikoorts of allergie heeft, dan kan de bedrijfsarts hierover geconsulteerd worden en kan iemand toestemming krijgen om te komen werken.

Derden

Indien mogelijk stel onderhoud aan apparatuur, gebouw-gebonden werkzaamheden etc. uit. Mocht dat niet kunnen dan gelden voor deze 'bezoekers' dezelfde maatregelen in aanvulling op de eisen voor toegang tot de labruimtes voor derden.